Stev. 211. V Ljubljani, torek dne 30. julija 1912. Leto I.

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravništvu mesečno K 1·20, z dostavljanjem na dom K 1·50; s pošto celoletno K 20·—, polletno K 10·—, četrtletno K 5·—, mesečno K 1·70. — Za inozemstvo celoletno K 30·—. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Nova doba.

(Po K. Fr. Volnerjevi knjigi »Razvaline«.)

Na zapadu je nastal strahovit šum. Obrnil sem tja svoj pogled ter zapazil na skrajni meji Sredozemskega morja, v deželi enega izmed evropskih narodov čudovito gibanje; bilo je, kakor če se pri nepričakovanem izbruhu kakega upora neštete ljudske množice prerivajo ter liki hudourniki razlivajo čez ulice in trge velemesta. Na uho so mi iz presledkov vpitja, do neba segajočega, doneli sledeči klici:

»Odkod neki to novo čudo? Odkod ta kruta skrivnostna šiba? Smo mnogoštevilen narod in nedostaja nam dlani! Posedujemo izvrstno zemljo in nedostaja nam živeža! Delavni smo, in marljivi, pa živimo v pomanjkovanju! Plačujemo neizmerne davke, pa nam pravijo, da ti davki ne zadostujejo! Na zunaj imamo mir, in naša oseba in imetje nista od znotraj varna! Kdo je neki oni skriti sovražnik, ki nas davi?

In glasovi, prihajajoči iz množice so odgovorili: »Vsadite si zastavo, okoli katere naj se zbero vsi oni, ki s koristnim delom vzdržujejo in preživljajo družbo, — potem boste spoznali sovražnika, ki vas izžema!«

Vsadila se je zastava in takoj je bil narod razdeljen na dva enaka, strogo drug od drugega ločena kupa. Enemu izmed njiju, obstoječemu iz ogromne večine se je čital na siromašni obleki in suhih izžetih obličjih znak bede in dela; drugemu, obstoječemu iz neznatne manjšine sta se bleščala raz bogate, z zlatom in srebrom pretkane obleke ter raz okroglih mastnih lic brezdelje in izobilje. Opazujoč pazljivo te ljudi, sem spoznal, da tvorijo veliki kup kmetje, rokodelci, mali trgovci, vsi družbi koristni sloji, dočim se nahajajo pri manjši skupini le duhovniki, cerkveni služabniki vseh vrst, finančniki, vitezi, ljudje v dvornih livrejah, poveljniki čet, z eno besedo izključno le meščanski vojni in verski uradniki vlade.

Oba kupa, stoječa si nasproti sta strme bulila drug v drugega. Pri enem sta se začeli pojavljati jeza in nevolja, pri drugem neke vrste strah, in veliki kup je rekel majhnemu:

»Čemu ste se odcepili od nas? Ali ne pripadate vi k našemu številu?«

»Ne«, je odgovorila manjša skupina, »vi ste ljudstvo. Mi pa, mi smo posebna družba, razred predpravic, ki ima svoje posebne zakone, običaje in prava.«

»Ljudstvo: »In od čegavega dela živite v naši družbi?«

Odlični razred: »Mi nismo ustvarjeni za delo.«

Ljudstvo: »Kako ste si pa pridobili ta bogastva?«

Odlični razred: »S tem, da smo se potrudili, da vam vladamo.«

Ljudstvo: »Kako —, mi delamo in vi vživate? Mi pridelujemo in vi razsipate? Bogastva so plod našega dela, in vi si jih prisvajate? In to imenujete vladati?!...« »Vi, odličnjaki, ti kasta, ki si nam tuja, napravi si zase svojo državo in glej sama, kako boš izhajala!«

Manjša skupina se je začela o tem novem slučaju posvetovati in nekateri pravični in plemeniti možje so menili: »Združiti se moramo zopet z ljudstvom ter deliti njegova bremena: ljudje so kakor mi in za vsa naša bogastva se imamo zahvaliti le njim.« Drugi pa so vzklikali ošabno: »Bilo bi za nas sramotno družiti se s to sodrgo, katera je vendar le zato tu, da nam služi. Ali nismo mi oni plemeniti in čisti rod, ki si je priboril to deželo? Spomnimo množico na svoja prava, na svoje pokoljenje!«

Plemstvo: »Ljudstvo, ali si pozabilo, da so si naši predniki priborili to deželo, ter da se je darovalo tvojemu rodu življenje le pod pogojem, da nam služi? To je naša medsebojna družabna pogodba. To je v dolgoletni navadi ukoreninjena in od časa zapovedana vladna oblika.«

Ljudstvo: »Čisti rod priboriteljev, — pokažite nam vendar drevesa svojega pokoljenja. Videti hočemo če postane to, kar se pri posamezniku, imenuje rop in tatvina, imenuje pri narodu, krepost.«

In začeli so glasovi od raznih strani hkrati imenoma naštevati veliko število plemenitih individuvov ter vzklikajoč o njih pokoljenju in sorodstvu, pripovedovati, kako si je praded, ded ali celo oče obogativši kakor kupec, rokodelec s bogsigavedi kakimi sredstvi, kupil plemstvo; tako, da je torej ostalo le neznatno število rodbin, ki so bile v resnici plemenitega pokoljenja. »Glejte«, so vzklikali ti glasovi, »poglejte jih, kmete, ki so se povzdignili, kako se sramujejo svojih starišev! Poglejte jih, plebejske novince, ki se smatrajo za slavne veterane!« In nastal je splošen smeh.

Da se ta zopet poleže, zaklicali so nekateri prekanjeni možje: »Dobro in verno ljudstvo, spoštuj legitimno oblast! Kralj hoče, zakon zahteva!«

Ljudstvo: »Vi odličnjaki, vi dvorniki sreče, dajte, da izpregovore kralji sami! Kralji žele edinole blagostanja ogromne večine, in ta večina je ljudstvo. Zakon more biti le pripoznanje soglašanja.«

Tu so se oglasili prvaki v armadi: »Množica se pokorava samo sili; treba je njeno preveliko gorečnost hladiti z »brezovim oljem« Vojaki, pobijte to drzno sodrgo!«

Ljudstvo: »Vojaki, vi ste naše krvi! Ali hočete pobijati svoje stariše, svoje brate? Kdo bo preživljal armado, če se ljudstvo uniči?«

In vojaki so odložili orožje rekoč: »Tudi mi pripadamo k temu ljudstvu. Pokažite nam sovražnika!«

Tedaj so rekli prvaki duhovščine: »Preostaja samo še eno ljudstvo; ljudstvo je praznoverno; strašiti ga moramo v imenu boga in vere.«

»Ljubi bratje, ljubi otroci! Bog nas je postavil, da vam vladamo.«

Ljudstvo: »Pokažite nam svoje nebeško pooblastilo!«

Duhoven: »Tukaj je treba vere, — pamet vara —«

Ljudstvo: »Ali vladate vi, ne da bi se posluževali pameti?«

Duhoven: »Bog zahteva mir. Vera predpisuje pokorščino!«

Ljudstvo: »Predpostava miru je pravičnost; pokorščina hoče poznati zakon.«

Duhoven: »Človeštvo je na zemlji zato, da trpi!«

Ljudstvo: »Prednjačite nam z vzgledom!«

Duhoven: »Ali morete živeti brez bogov in kraljev?«

Ljudstvo: »Brez tiranov hočemo živeti!«

Duhoven: »Vi potrebujete posredovalcev, posredujočih oseb —!«

Ljudstvo: »Posredovalcev pri bogu in kraljih! Dvorniki in duhovniki, vaše službe so predrage. V bodoče hočemo svoje stvari sami in naravnost opravljati.«

Pri teh besedah zakliče manjša skupina: »Vse je izgubljeno; veliki kup je prosvitljen!«

In ljudstvo je odgovorilo: »Vse je rešeno, kajti zato, ker smo prosvitljeni, nočemo svoje moči zlorabljati. Zahtevamo le svoje pravo. Zbadali so nas, mi hočemo pozabiti. Bili smo sužnji — lahko bi zapovedovali biti hočemo le svobodni, in svoboda obstoji v pravičnosti.«

Obtožujemo

kriči »Straža« in pavšalno sumniči obmejno učiteljstvo v svojem uvodnem članku št. 84. Da tlači ubogo učiteljsvo kar na prvo mesto, bi si šteli mi kmalu v čast; znamenje, da polagajo na nas veliko važnost.

Da se nas pavšalno sumniči, se razvidi iz članka samega: nobenega kraja, nobene osebe — ali pa vse. To nam kaže, da se je kako pijano kaplanče vsedlo za mizo, pa je načečkalo nekaj, česar samo ni verjelo.

Gospoda pri »Straži«, s fakti na dan. V izgled za danes samo to-le, da se boste vedeli ravnati.

V Lučanah pri Arvežu vlada imenitna duhovna posoda, mož stare slov. rodovine. Kako lepo so prosili slov. otročiči kaplana, naj bi jih spovedal v slovenščini — 7—8 letni fantki. Kdo bi se jih ne usmilil? Pa je izvedela to poturica, šef dotičnega kaplana. Nikoli več se ni postopil noben kaplan niti ziniti z otroki v materinem jeziku. — Ljuba »Straža«, tja se zateči in dajaj lekcije svojim tovarišem. Povej mu, da smrtno greši, »ako ne pusti otročiče k meni priti.« Povej mu, da kdor svojo mater zataji, tudi vero izgubi, in kdor vero izgubi, ga bodo peklenščki cvrli na ražnu.

Pojdimo eno uro naprej — v bivši naš **Arvež.** Tu odpri oči na široko; sicer se pa da videti skozi trepalnice delo višjega pastirja, in raznih Vichingov.

Nadalje nas pelje pot po lepi krajini, ki je bila še pred nedavnim časom naša last. V narodnem oziru je zdaj ta krajina taka, kakor da bi jo bile svinje razorale. Ne mudimo se preveč pri posameznih farah. Majhno se ustavimo pri **Sv. Lovrenciju.** Tamkaj je vladal v skoro čisto slov. fari častitljiv starček, ki je pa moral tako plesati, kakor je hotel njegov »oberšef« v Gradcu. Le evangelij se je smel čitati v slovenskem jeziku. Starček je šel v pokoj. Na njegovo mesto pošlje prevzvišeni provizorja Tomažiča. Ta je še to trohico slovenščine spravil iz cerkve. Ko so ga farani po zasluženju prijeli, je ta poturica izjavil, da se je evangeljska slovenska knjiga za časa »interednuma« izgubila. Slovenci so mu hoteli novo kupiti, a on je to milostno odklonil.

Oj, fantje v Mariboru, tu perite svoje umazano perilo; tu primite svojega kolega za ušesa; svojega kolega, katerega je dojila slovenska mati.

Kdo je kriv, da je zlezel Johann Johannz pri Št. Jerneju nemčurjem v službo? Kdaj se je več nemškutarilo, kakor se nemškutari zdaj v njegovi cerkvi?! Za Boga, saj vemo vsi, od kje je in kdo so tisti, ki so ga vzgojili. Da, vsi ste taki, samo priložnosti vam manjka.

Potem: kdo je kriv, da se je **Sobota** ponemčila? Za vraga, smo li morda mi krivi? morda šola, ko takrat še šole bilo ni? Povsod imate prvo besedo, zakaj jo tu niste imeli? Vemo, vemo; zato ker se vam treseje hlače pred zadnjim nemčurčkom. Po nas bi radi lopnili, da bi zakrili svojo nezmožnost.

In navsezadnje: **na Muti?!** Vsak otrok ve, da tam župnikuje Erber. S tem je povedano vse, ve goreče dušice!

Tako toraj nekaj fakt na vaše podlo natolcevanje. S tem hočemo samo namigniti, koliko prahu ima pobožna gospoda pred svojim pragom, pa dersa z metloj, kjer ga ni.

Sicer kdo pa reflektuje več na vas? Našo šolsko družbo bojkotirate. Od vas v enak smoter nabran denar vporabljate za volitve — za vašo nadvlado nad brati. Že davno ste prenehali biti narodni! Mi bomo še nekoliko časa gledali vaše cincanje, a to bo kmalu nehalo, morda še prej, ko bo do Drave vse potujčeno. Stan, ki živi od same fantazije, kakšno bodočnost naj ima?! Učiteljstvo pa sloni na podlagi pozitivnega dela. Res se naših upehov ne vidi v veliki meri, a ravno ti bodo kedaj toliko bolj vdarili na dan v velik strah tistim, ki žive od teme.

Sicer pa, kaj hočete od napolizobražencev, kakor nas v svoji togoti vedno nazivljete?! Vi, vi akademično izobraženi vzemite vajeti v roke, pa boste nasprotnike panali. Kaj hočete od revnega učitelja?! Vi, ki imate nebo in hudiča v oblasti, vi dajte! Vsaj slednega vprežite, boste videli, kako vam bo lepo oral! Da, vi, ki ste »iz drugačnega lesa«!

Obmejni učitelj.

POLITIŠKA KRONIKA.

Češko nemška spravna pogajanja so kakor smo že poročali odgodena na jesen. A vse časopisje se peča z usodo nadaljevanja teh pogajanj. Vsa naklepanja o kakem pozitivnem rezultatu tega dela so skrajno negotova in pesimistična in zato ni prav nobene senzacije obudila vest, ki je prišla iz strank, soudeleženih pri spravnem delu, da vlada hoče namreč na vsak način izvesti češko nemško spravo in sicer z oktroiranjem po § 14. Sicer je smešno govoriti o narodnostni spravi, izvedeni s pomočjo absolutistične naredbe, toda situacija se je tekom pogajanj tako poostrila, da na parlamentarno rešitev spravnega vprašanja skoro ni mogoče več misliti. Prvo vest o oktroiranju spornih zadev je prinesel praški »Prager Tagblatt«, ki je napovedal to odredbo, da se izvrši že v nekaterih dnevih. »Narodni Listy« so sicer skušali oblažiti to vest potom kakega dementija, a ta dementi je tak, da se lahko izcimi iz istega sklepa taka vladna namera, kakor jo je napovedal »Prager Tagblatt«. Oktroiranje spornih točk bi se izvršilo temljem dosedanjih pogajanj v narodno politiški komisiji. Kak pomen naj bi imela taka oktroirana in usiljena sprava, je težko prevdariti, ako se posebno še pomisli, da se narodnosti same med seboj niso mogle zediniti v mnogih spornih točkah, a sedaj naj vlada s svojo oktroirano spravo ugodi na obe strani.

Izpremenba na turškem prestolu postaja od dne do dne aktualnejša. Sedanji sultan Mohamed V., ki je prišel s pomočjo mladoturškega pokreta in pohoda proti Carigradu do prestola, je bil popolnoma odvisen od volje in upliva mladoturškega komiteja. Sedaj pa, ko je padla moč mladoturškega režima, je sultan Mohamed ostal brez vsake moči, ker se ne more več naslanjati na Mladoturke. Nova vlada pa vidi v sultanu edino le orožje mladoturškega režima, zato ni čudno, da postajajo glasovi o izpremembi na turškem prestolu vse glasnejši in pogostejši.

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega huzarja

Prinesel sem bil iz krčme vrv, ki smo jo zdaj privezali na eno izmed spodnjih vej. Nato je stopil Papillette k maršalu in vprašal s porogljivo vljudnostjo: »Ali dovolite, monsieur, da vam snamem ovratnik?«

»Ako so vaše roke brez madeža,« se je glasil odgovor, ki je vzbudil po vsem škadronu viharen smeh.

Zdaj je bilo treba položiti zanjko obsojencu okrog vrata; to dejanje je spremljalo novo žalostno upitje z zidovja, ki pa mu je sledila mrtvaška tišina. Nato se začuje zdajci glasno znamenje z rogom in trije možje z vihrajočimi belimi robci planejo skozi vrata. Ah, kako glasno mi je bilo srce veselja ob tem pogledu! Toda hlinil sem največjo hladnokrvnost; niti koraka jim nisem storil nasproti, nego velel sem trobentaču, naj mahne tudi on z belo ruto, nakar so pritekli odposlanci k nam.

Maršal je sedel medtem še vedno in z zanjko okrog vrata na svojem konju, smehljaje se kakor človek, ki se dolgočasi iz dna srca, pa je previljuden, da bi pokazal. Zares, čuden mož, vreden zavidanja!

Malo odposlanstvo je tvorilo nenavadno trojico. Prvi je bil portugiški infanterist v temni uniformi, drugi francoski lovec v temnozeleni, a zadnji orjaški angleški artiljerist v modri z zlatom. Vsi trije so salutirali, Francoz pa je izpregovoril:

»Sedemintrideset angleških dragoncev je v naši oblasti,« je dejal, »in prisežemo vam z najsvetejšo prisego, da bodo pet minut po smrti našega maršala viseli s samostanskega zidovja.«

»Sedemintrideset!« zakličem jaz. »Enainpetdeset jih imate!«

»Štirinajst jih je padlo, preden smo jim mogli priti na pomoč.«

»Pa oficir?«

»On ni hotel izročiti meča drugače kakor z življenjem vred; naša krivda ni bila!«

Ah, ubogi bart! Samo dvakrat sta se križali naja poti, in vendar, kako sem ga bil vzljubil! Zaradi tega prijatelja edinega so mi bili Angleži zmerom dragi. Zares, hrabrejšega moža in roke, nespretnejše v rabi meča, nisem srečal nikoli!

Seveda nisem takoj verjel besedam onih lopovov. Poslal sem Papilletta z enim izmed njih, toda vrnil se je s poročilom, da je vse prežalostna resnica. Toda nisem se smel vdati bolesti, kajti moja dolžnost je bila zdaj do živih.

»Ali hočete izpustiti onih sedemintrideset dragoncev za svojega poveljnika?«

»Sedem vam jih damo!«

»Potegnite ga kvišku!«

»Dvajset!« zarjove lovec.

»Hranite besede!« pravim jaz, »allons!«

»Vse!« krikne besednik, ko se začne zanjka zadrgavati okrog maršalovega vratu.

»S konji in orožjem?«

Videli so, da se ni šaliti z mano.

»Z vso opravo«, potrdi infanterist čemerno.

»Grofico La Ronda tudi?«

S tem sem naletel na odpor. Nobena pretnja jih ni mogla pripraviti do tega koraka. Nategnili smo vrv, postavili konja z maršalom pod vejo — preostajalo nam je samo še, da obvisi — a potem so bili dragonci izgubljeni, da, za obe stranki je bilo enako zlo!

»Dovolite mi opazko,« se zdaj oglasi maršal. »Spravljate me v nevarnost, da se mi vname vrat. Ker se vidva ne moreta pogoditi o tej točki, bi bilo morda srečna ideja, vprašati kar ono damo, kaj meni; trdno sem prepričan, da nihče izmed nas ne bo hotel vplivati na njene želje.«

To je bila izvrstna rešitev, in pozdravil sem jo z veseljem. Ni preteklo deset minut, in prepostavna dama se je pojavila pred nami. Sivi kodri so se ji usipali izpod mantilje, in njen obraz je bil tako rumen, kakor da odseva lesket neštetih zlatnikov njenega bogastva.

Radost svidenja je obsijala maršalove črte, ko jo je nagovoril: »Srčna želja tega gospoda je, spremiti te na kraj, kjer ne boš videla nikdar več mojega lica. Daje pa ti na prosto voljo, da odločiš sama, ali hočeš iti z njim, ali ostaneš pri meni še nadalje.«

Stopila je tesno k njegovemu konju in vzkliknila z drhtečim glasom: »Alexis, moj Alexis, nič naju ne sme ločiti!«

Obrnil je svoj čedni obraz proti meni, in posmeh se mu je zablisnil v očeh.

»Zgodila se vam je majhna zmota, dragi polkovnik. Grofica La Ronda eksistira samo še v preteklosti. Čast imam, predstaviti vam tukaj svojo preljubljeno ženko, gospo Morganovo, ali, če vam je bolj povšeči, gospo maršalko Lillefleursovo!«

V tem trenotku mi je postalo jasno, da imam pred sabo najpametnejšega, pa tudi najbrezvestnejšega moža, ki so ga kdaj videle moje oči, in ko sem ogledoval nesrečno starko, se me je polastilo strmenje in gnus ob enem. Ona pa je zrla nani z izrazom, kakršnega posveča kvečjemu mlad rekrut cesarju.

»Naj torej bo,« pravim naposled, »izpustite dragonce, da odidemo.«

Ko sem se prepričal, da so moji pogoji izpolnjeni, sem ukazal sneti maršalu zanjko z vratu.

»Dobro se imejte, dragi polkovnik!« mi je rekel za slovo. »Bojim se, da bo vaš raport pred Masséno nekoliko šepal; toda ne plašite se, saj ima zdaj druge posle, kakor slišim. Priznati moram, da ste si znali pomagati v svojih težavah bolje, nego sem pričakoval od vas. Morda imate še kako željo?«

»Res bi vas nekaj prosil.«

»Kaj neki?«

»Pripravite mlademu oficirju in njegovim ljudem spodoben pogreb!«

»Bodite brez skrbi!«

»In še nekaj!«

»Govorite!«

»Petnajst minut z vami na prostem polju, oba na konju in s sabljo v rokah!«

»Kaj še! Moral vas bi iztrgati iz mnogo obetajoče kariere, ali pa se posloviti sam od svoje mlade ljubice — in to bi bilo vendar pretežko za mladega soproga!«

Velel sem trobiti k zbiranju in se postavil na čelo svojih mož.

»Do svidenja!« sem mu še zaklical, grozeč mu s sabljo. »Prihodnjič se ne izmažete tako izlepa!«

»Do svidenja!« se je oglasil odgovor. »Kadar se naveličate svojega cesarja, najdete dovolj dela za svojo sabljo v službi maršala Millefleursa!«

Kako je imel brigadir usodo Nemčije v žepu.

V kavarni je sedel stari brigadir in pravil zgodbe iz svojih mladih let.

Nadelam se, je dejal, da nihče prijateljev, ki so mi sledili na mojih aventurah, ni zadobil mnenja, da si domišljam preveč o svojih

DOPISI.

Iz Celja. Zaveza avst. jugoslovanskih učiteljskih društev si je izbrala naše mesto za letošnjo t. j. 24. glavno skupščino, ki se vrši dne 10., 11. in 12. avgusta. V soboto 10. avg. zboruje upravni odbor in delegacija, zvečer je v Narodnem domu zavezin večer z mičnim sporedom. V nedeljo 11. avg. je ob 9. uri dop. glavno zborovanje v veliki dvorani Nar. doma, ob 1. uri popoldne pa banket. V ponedeljek 12. avg. je izlet v Savinjske planine. Na glavnem zborovanju predavajo: dr. Ivan Lab o Rousseau-ju, Karl Kveder o našem položaju in šolstvu«, Melh. Rismal o »stalnem nameščenju okrajnih šolskih nadzornikov«. Slovensko občinstvo v Celju je v teh dneh dolžno pokazati, da ceni in umeva delo pijonirjev prosvete med slovenskim ljudstvom.

Iz Celja. (Nekaj o dijaških stanovanjih.) Letno poročilo samostojnih gimnazijskih zavodov v Celju nam izkazuje tudi letos še precej zadovoljiv učni uspeh. Nočemo pa prikriti dejstva, da bi bil lahko še mnogo boljši, ako bi ne bilo vse polno okolnosti, ki delajo na eni strani za prospeh zavoda se trudečemu učiteljskemu zboru mnogo težav, na drugi pa tudi dijaštvu ne pripravljajo ravno veselja do učenja, temveč ga tirajo naravnost na kriva pota. Cela poglavja bi se lahko pisala o teslnih in nezdravih lokalih, v katerih je natlačeno naše dijaštvo. Saj je celo zdravstveni poročevalec pri inšpekciji sam izjavil, da ta zavod v celi Avstriji lahko služi za primer, kakšen bi ne smel biti. Toda o tem pozneje. — V naslednjem hočemo nekaj izpregovoriti o dijaških stanovanjih. Obisk slovenske gimnazije se je v zadnjih letih zopet precej pomnožil, vedno težje je torej starišem dobiti za svoje dijake dobrega stanovanja. Saj je splošno znano, da je ravno v Celju prav malo dobrih dijaških stanovanj. Kako pa naj potem dijak uspeva, ako ni pravega nadzorstva, ako je preveč dijakov skupaj itd.? Z najlepšimi nadami je prišel marsikateri deček v mesto, a polagoma propade, ker je bil tako nesrečen, da ni imel dobrega stanovanja. Stariši in učitelji se pa naravnost čudijo, da s svojimi izbornimi talenti ni mogel izhajati. Bolj redki so sicer, a vendar se dogajajo slučaji, da je dijak brez vsakega nadzorstva prepuščen popolnoma samemu sebi. Gospodinja si mu niti ne upa reči žal besede. Tak dijak zanemarja učenje, zabrede v slabe tovarišije, propada telesno in duševno, — izgubljen je za celo življenje. Tudi ni dobro, ako je preveč dijakov skupaj na enem stanovanju, še slabše, če so ti različnih zavodov. Že iz zdravstvenih ozirov naj bi imel dijak dovolj prostora, pa tudi za povoljni učni uspeh je to neobhodno potrebno. Dijaki iz različnih zavodov imajo različne predmete, ki zahtevajo mnogokrat manj dela. Kako radi taki dijaki ovirajo drug drugega pri učenju. Tudi ni dobro, ako stanujejo že odrasli dijaki z malimi skupaj, ker uživajo oni že večjo prostost. Na vse to in še marsikaj drugega naj pazijo stariši, ko izročijo svoje otroke tujemu varstvu. Nadzorovalne oblasti naj se pa zavedajo, da imajo napram starišem kakor tudi šoli veliko odgovornost. Ker so se ravno v preteklem šolskem letu odkrili žalostni slučaji, da so dijaki propadli vsled slabih stanovanj, se je učiteljski zbor temeljito bavil s tem vprašanjem in sklenil, da hoče odslej imeti v evidenci vsa stanovanja in jih po možnosti tudi nadzorovati. Tudi odbor Dijaške kuhinje je sklenil prositi vse, ki reflektirajo s prihodnjim šolskim letom na kakega dijaka, da javijo svoje ime. Priglase torej sprejema vodstvo samostojne slovenske gimnazije in pa odbor Dijaške kuhinje v Nar. domu. Stariše pa pozivljamo, da v prvi vrsti upoštevajo priglašena stanovanja in se začetkom šolskega leta obrnejo do vodstva ali pa do odbora Dijaške kuhinje. Podrobnosti o tem bomo sicer objavili še pozneje.

Iz Sevnice. Naši nemškutarji bodo imeli 11. avgusta na takozvanem šulferajnskem travniku poleg fabrike izzivalno slavnost v proslavo 30letnega obstoja Šulferajna. Narodnim krogom v Sevnici bo res treba napeti skrajne strune, da se bo nemškemu izivanju na naših tleh enkrat storilo konec.

---

linah, zakaj takrat bi mu moral očitati veliko zmoto. Resnično dober vojak ne zagazi nikoli v to napako. Seveda sem označil svojo osebo tu kot hrabro, tam kot previdno in bistroumno, toda kaj mi je preostajalo drugega, če sem hotel ostati zvest resnici? Po mojem mnenju bi bila grda prevara, če ne bi slikal svojega delovanja tako sijajnega, kakor je bilo. Dejstvo, da vam sploh povem sledeči dogodek, priča najbolje o moji skromnosti, in le v mojem položaju si more človek privoščiti, da govori o rečeh, ki bi jih navaden smrtnik zamolčal.

Po vojni na Ruskem so nastanili ostanke naše uboge armade na zapadni strani Labe, da si tam ogrejejo otrple ude in da nekoliko zamaše vrzeli med kožo in kostmi s pomočjo dobrega nemšk. piva. Vse se pač ni dalo zopet nadomestiti, saj ne verjamem, da bi troje velikih furažnih voz peljalo vse prste na rokah in nogah, ki jih je bila odžrla ruska zima. Da, hromi in shujšani do kosti smo se plazili okrog, in vendar smo bili še lahko hvaležni, ako smo pomislili na tovariše, ki smo jih pustili za sabo, in na snežne poljane — oh, na tiste strašne snežne poljane! Še danes ne morem videti rdeče in bele barve skupaj; da, zle sanje me tlačijo v nočnem snu, če zagledam zvečer svojo rdečo nočno čepico na beli postelji; takrat se dvignejo pred mano iznova one strašne slike brezmejne ravnine, blede in omahujoče postave, ki tavajo po njih, in rdeče lise, ki zaznamujejo njihovo sled. Ne, ne, dragi prijatelji, iz tistega časa mi ne izvabite nobene povesti; zgolj misel nanj zadošča, da se izpremeni vino v kis in tobak v slamo.

(Dalje.)

DNEVNI PREGLED.

Na Štajersko in tudi drugam. Kakor je razvidno iz poročil v »Dnevu«, smo si pridobili za Štajersko dobre poročevalce, ki nas vedno točno informirajo o tamošnjih dogodkih. S tem smo ustregli mnogim željam, da bi razširili delokrog »Dnevu« tudi na Štajersko, kjer je neobhodno potreben neodvisen, odločen in cenen dnevnik. Oglasili so se že mnogi naročniki iz Štajerske, ki nas bodre, da naj ustrajamo pri tem delu. Na željo uplivnih oseb iz Štajerske smo pošiljali skozi en teden »Dan« po vsem Štajerskem. Današnja številka je zadnja, ki jo dobe na ogled. Z jutrišnjo številko ustavimo vsem tistim list, ki se do danes še niso naročili. Kdor se želi še naročiti na »Dan«, naj nemudoma pošlje naročnino vsaj za en mesec, da dobiva redno vse številke. V kratkem prične prinašati »Dan« prevod izbornega romana v podlistku; prevod ima v oskrbi eden najboljših slovenskih pisateljev, čegar ime jamči za lepo slovensko besedo. Omenjamo le še, da je ta roman II. del svojčas izhajajočega romana ki je vzbudil takrat občno pozornost in so se ljudje kar trgali zanj. Vztrajali bomo z »Dnevom« v dosedanji smeri neodvisnosti in naprednosti, imajoč pred očmi splošni kulturni napredek slovenskega naroda. Predali našega lista so odprti vsem tistim, ki jih preganjajo in napadajo in ki se jim godi krivica. Torej primi vsakdo, bodisi delavec ali kmet, učitelj ali uradnik za pero in neustrašeno zastopaj svoje pravice proti komurkolisibodi. »Dan« naj postane zatočišče vseh po krivici trpečih; »Dan« naj bo naša obramba v javnosti; »Dan« vas bo tolažil in učil, dajal vam navodila za nadaljni boj in vas krepil v tem boju. **Pravica** in **resnica** je deviza »Dneva« in v tem znamenju pojde vedno močnejši med svet in mora zmagati povsod nad temo in nazadnjaštvom.

Okrepitev nemštva v alpskih deželah. Nedeljska »Grazer Tagespošta« je priobčila članek »Govoreče številke«, v katerem z veseljem konstatira, da smejo biti Nemci zadovoljni z rezultati zadnjega ljudskega štetja. Zlasti naglaša naraščanje Nemcev na Spodnjem Štajerskem in Koroškem na škodo Slovencev. Člankar vidi že v naprej popolen propad slovenskega življa na Koroškem in Spod. Štajerskem in vidi v tem nekako zadoščenje za nesrečne številke iz Primorja, kjer so Slovenci tekom zadnjih deset let zelo narasli, dočim Nemci ne morejo naprej. Dobro bi bilo, če bi dotični člankar svojim bralcem tudi malo pojasnil, zakaj ravno mi na Koroškem in Spodnje Štajerskem tako nazadujemo. Glavni vzrok temu so pač Südmarkine in šulferajnske potujčevalne šole, ki so ustanovljene samo za to, da nam potujčijo vsako leto na stotine našega naraščaja. Nemci vedo to dobro, a povdarjati tega nikdar nočejo, ker jih je sram. Boje se, da ne bi kulturni svet zvedel, kako barbarskih sredstev se poslužujejo v boju proti manjšim narodom v dosego svojih namenov. Če pomislimo, kako velikanske svote žrtvujeta »Südmarka« in »Šulferajn« vsako leto za ponemčevanje naše dece in razlastitev naše lastnine, potem se v resnici ne smemo čisto nič čuditi, če nazadujemo.

Aškercev doprsni kip. Kakor znano, je akademični kipar Dolinar napravil Aškercev doprsni kip v nadnaravni velikosti. Zdaj pa je izvršil nov Aškercev kip v polovični velikosti akad. kipar Alojzij Repič, ki je bil napravil tudi že Aškercevo posmrtno masko. Čujemo, da se bodo dobili odlitki Repičevega kipa tudi v trgovini. Kdo nam izvrši zdaj še Aškercev portret v obliki Vodnika, Bleiweisa in Prešerna? Napredna in svobodomiselna društva ter Aškercevi častilci bi si takega Aškercevega portreta, a vsekakor v še ličnejši obliki, gotovo želeli.

Kamnik. Prijatelj nam piše: V nedeljo, dne 28. t. m. me je pot zanesla v prijazno mestece Kamnik. Vroči dnevi so v soboto izvabili marsikaterega prijatelja prirode na izlete in tako je bila posebno Kamniška Bistrica polna. Tam na prijaznih višavah ni take vročine, kakor v dolinah. V Kamniku smo zapazili na nekaterih hišah slovenske trobojnice. Mislili smo, bog ve, kaj slave v tem lepem gorskem kraju. Domišljali smo si, da je na čast nam, izletnikom Toda pozneje smo se o drugem prepričali. V zdraviškem domu je koncertiral priznano izvrstni kamniški salonski orkester. Na poti iz planin smo imeli priliko, da smo se naslajali ob njem. Zvedeli smo, da je mnogo vrlih naprednih Kamničank Anic in njim na čast se je vršil koncert. Vrli Kamničani pa so ob priliki razobesili zastave. Živele narodne in napredne kamniške Anice. Hribolazec.

Umrla je včeraj dne 29. julija 1912 gospa Uršula Hočevar roj. Sever, soproga trgovca in posestnika na Muljavi pri Zatičini. Pogreb bo v sredo, dne 31. julija 1912 zjutraj. Blag ji spomin!

Gospod Anton Kristan nam daje vedeti, da ni res, da se je mešal v občinske volitve v Mostah, ker ni zato imel nič časa. Tudi trdi, da ni res, da je rekel, da je prav, da so zmagali klerikalci. Pravi, da ni res, da sta se s Kocmurjem celo leto vezala s klerikalci, ker sploh nikdar z nobenim klerikalcem o volitvah ni govoril, s Kocmurjem pa že dve leti ni spregovoril niti ene besede.

Drobiž iz Štajerske. V Konjicah je pekovski pomočnik Viktor Fescher že dalj časa poneverjal svojemu mojstru Fr. Novaku denar. Končno so ga ujeli in zaprli. — V Zrečah pri Konjicah so 20. in 24. julija udrli tatovi pri posestniku Orašu in odnesli precej denarja. Orožniška postaja v tem kraju je krvavo potrebna. — Nevarni tatinski družbi vlomilcev so prišli na sled pri Črni gori blizu Ptuja. Letošnje leto se je v tamošnji okolici zgodilo že mnogo vlomov in tatvin. Sedaj se je posrečilo zasačiti brata Franca in Jurja Plajnšeka in Franca Saješeka. Drugi člani te družbe so še utekli. — Iz politične službe. Okrajna glavarja dr. Weiss pl. Schleussenburg v Mariboru in dr. Neugebaur v Gradcu sta imenovana za namestniška svetnika. — Tatinska trojica. Pred sodnijo v Gradcu so stali 27. julija 27letni trgovski pomočnik Adolf Misja, 30letni sedlar Franc Mavrin in njegova žena Matilda. Misja je bil pomočnik pri Wegschaiderju v Radgoni. Z drugima dvema je sklenil dogovor, da sta hodila v trgovino kupovat, naložil jima je vedno polno blaga, na plačilni listek je pa vedno zapisal le malenkostni znesek. Mavrina sta potem blago v soseščini poprodala in Misja je dobil zato vedno nekaj v gotovini. Misja je dejanje priznal, Mavrina sta tajila. Vendar so tudi priče Misjove trditve podkrepile. Misja je dobil dva meseca, Franc Mavrin osem in njegova žena tri mesece težke ječe. — Požar. V Pristovi pri Vojniku je 23. t. m. zgorela pristava posestnika Šipeca in hiša ter gospodarsko poslopje Jakoba Kožuha. Kako je ogenj nastal, se ne ve. — V kopališču Rogaška Slatina je sedaj menda višek sezone. Vse je prenapolnjeno. Vedno se oglašajo novi gostje, pa ne morejo več dobiti stanovanj. — V kopališču Gleichenberg je bilo do 23. t. m. 2147 strank z 3005 osebami. — Kopališče Dobrno je do 23. t. m. obiskalo 247 strank s 428 osebami.

Pomanjkanje vode vsled suše. Suša, ki traja izvzemši malih lokalnih padavin, že povprečno od 4. t. m. je povzročila po vsem kraškem svetu tako na Notranjskem kakor na Dolenjskem, splošno pomanjkanje vode. Naš poročevalec, ki je pretekli teden prepotoval del Suhe Krajine, je dobil cele ure daleč več vasi, kjer so domači vodnjaki že presuhneli in so ljudje primorani vodo dovaževati po 2—3 ure daleč ali iz Krke ali iz podzemeljskih jezer. Po gozdovih stičejo drvarji po jamah, kjer upajo priti do vode. Voda v vodnjakih je polna nesnage, če jo natočiš v kozarec, je polovica kozarca polna razne vodne drobne golazni. Izjemo v tem pravilu delajo Kočevarji, ki vodnjake drže jako snažno, čemur se slovenski prebivalci Suhe Krajine, deloma tudi Belo Krajine ne morejo navaditi. Ko je naš poročevalec nekega kmeta izpod Kozjeka vprašal, zakaj se ne pobrigajo za vodovod, je kmet odkrito odgovoril: Vidite, stvar je ta: Kadar imamo kakšne volitve, tedaj nam naši gospodje obljubujejo nebesa in — vodo. Pošljejo tudi kakšnega inženerja k nam, ki nas potolaži, da dobimo kmalu vodovod. Ko pa inžener izgine, čakamo leta in leta zastonj na obljubljeni vodovod. Pri prihodnjih volitvah nam ga zopet obljubijo, češ, da je že vse pripravljeno. Kaj nam to koristi, če pa mi v najhujši potrebi le nimamo vode. Krivi so pa naši ljudje tudi sami. Saj bi si za mali denar marsikje kjer so v bližini boljšega potoka ali studenca, tudi sami lahko pomagali. Pa kaj delajo? Takrat ko jih suša pritiska in vsled pomanjkanja vode trpijo ljudje in živina, o takrat so vsi zato, da se kaj napravi. Komaj pa pade par kapelj dežja, pa že vse pozabijo. Bomo že še — pravijo. In tako gre od leta do leta, bližnji studenci presuhujejo, ker se nihče zanje ne briga. Poznam jih, ki jim nič ni, če se vsedejo v gostilno, pa zapijejo po 10 K, ali da bi kaj dali za olajšanje vsled pomanjkanja vode, o tega pa ne. — Mož ima prav. Dolenjec je vajen vina, sedaj pa še bolj nesrečnega žganja, ne obrajta veliko ima li zdravo vodo ali gnojnico. Samo če je vsled suše prisiljen si vodo oskrbovati od drugod, takrat godrnja, ali pa da lepe kronice za mašo, da bi ljubi bog poslal dežja. Pa kakor smo videli lani in tudi letos, ljubi bog na take plačane maše ne da posebno veliko.

Čudne navade. V hiši g. Ivan Jenkota, p. d. »pri Guzetu« v Sp. Šiški imajo jako čedne navade. Poleg njegove hiše stoji vodnjak, ki je sicer njegov, vendar pa ni ograjen in se nahaja poleg državne ceste in poleg občinske ulice. Ta vodnjak pusti omenjeni posestnik vsakokrat zaklepati in le strankam v njegovi hiši je dovoljeno izsesavati iz istega vodo. Ker letos ne primanjkuje pitne vode, ni ta čin človekoljuben, zlasti, ker se vodnjak nahaja, kakor že rečeno ob glavni cesti in je dostop do njega vsled pomanjkanje ograje, popolnoma neoviran. Čisto druge misli imajo pa »pri Guzetovih« v sledečih slučajih: Okolo vodnjaka se nahaja majhna zelena tratica, na kateri se večkrat igrajo otroci. Kadar »pri Guzetovih« opazijo, da je teh sicer nedolžno se igrajočih malčkov precej na trati, tedaj se odpro okna njegovega stanovanja in neke zlo želeče roke vlijo poln škaf vode nad zbranimi otroci.

»Kamničanu« je sape zmanjkalo! V nedeljo zvečer je kamniški večerni vlak sredi pota obtičal ter ni mogel dalje v Ljubljano. Nad eno uro so morali potniki in zlasti ljubljanski izletniki čakati, da je dospela nova lokomotiva ter da je potegnila nabito polni vlak do gorenjskega kolodvora. Železniškemu stroju je baje vode zmanjkalo ali pa se je kaj polomilo. Potniki so se seveda zaradi te nezgode zelo jezili, a tudi slabih in dobrih dovtipov na stroške te famozne železnice je bilo več ko preveč. Govorilo se je, da se je moral neki železniški uslužbenec s kolesom odpeljati v Ljubljano po rešilno lokomotivo. To je pač neverjetno, a čisto v slogu kamniške železnice.

Cela vas pogorela. Izletniki na Sv. Peter (889 metrov nad Dvorom in Sotesko so v soboto popoldne na suhokranjski planoti v bližini Hinj opazili velik požar, ki je trajal od 11. ure dopoldne do 4. ure popoldne. Po obsegu požara soditi, je morala pogoreti cela vsa in sicer kakor se domneva, Smuka, ki leži kako uro hoda od Dvora. Ker po teh krajih ni nobene tekoče vode, in so hiše krite večinoma z deščicami, je prav verjetno, da ob taki vročini ogenj vse uniči. Vzduh od požara je veter donašal še pozno zvečer po več ur daleč v doline.

Dve ovci okradeni. Posestnici Heleni Bohinc iz Leš pri Radovljici so neznani tatovi na paši ukradli dve ovci, jih na mestu zaklali in spekli. Tatovi so morali biti pač silno lačni.

Aretirani cigani. Na državni cesti med Podborštom in Brezovico so orožniki ustavili cigana Rudolfa Blaha in njegovo spremljevalko Julijano Weinrich. Blah je takoj skočil z voza in skušal pobegniti, kar se mu pa ni posrečilo. Pri preiskavi voza so našli orožniki več stvari, ki so bile najbrže vse pokradene. Ciganski parček se nahaja sedaj v zaporih ljubljanskega deželnega sodišča.

Jugoslovanski list v Rusiji. Iz Odese poročajo, da je začel izhajati pod naslovom »Slavenski Jug« prvi jugoslovanski list v Rusiji, pisan v ruskem, bulgarskem, srbohrvatskem, **slovenskem** in rusinskem jeziku. Namen mu je: delati za ujedinjenje Slovanov na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. List je subvencioniran od vlade in raznih slovanskih društev.

Vedno avstrijski vojaški begunci. Iz Pavlara v Italiji poročajo, da se je predstavil kaskega polka Lovrenc Miško iz Štajerskega. Rerabinjerjem četovodja 4. bataljonskega planinkel je, da je pobegnil, ker so častniki preveč trdo ž njim ravnali.

Kolera na Ogrskem. V občini Mintszent je umrl delavec A. Karkas na koleri. Včeraj se je pripetil nov slučaj kolere.

Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 30., sredo 31. julija in četrtek 1. avgusta: 1. Izlet v Uralsko pogorje. (Potovalna slika). Samo zvečer. 2. Zigotto lokomotivni sprevodnik. (Velekomično). 3. Strašna ura. (Drama). Samo popoldne. 4. Fric in mali psiček. (Igra 6letni Fric Abelard). 5. Žurnal Pathe. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodljaji šport, moda itd.). 6. Rodbina Falkenberg. (Zanimiva drama v dveh dejanjih.) Samo zvečer. 7. Najnovejši čin Morica. (Velekomično. Igra Prince) — Film Sokolske slavnosti v Pragi je vzela v monopoljski zakup nova češka tovarna za filme »Kincfa« v Pragi in izide ta film šele koncem septembra. Po poročilu te tvrdke se je fotografija izborno obnesla.

Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije se vrši ob ugodnem vremenu danes od pol 7. do pol 8. ure zvečer pod gradom Tivoli.

Našla se je srebrna damska ura z verižico, Alb. Hiti, Dunajska cesta 47.

DRUŠTVA.

Iz Sponje Šiške: Velika slavnost ob priliki desetletnice telovadnega društva »Sokola« v Šiški se vrši na dan 4. avgusa v Spodnji Šiški na prostornem vrtu »Reininghausovem«. Pri nas v Šiški, pa nič manj v Ljubljani vlada za to slavje veliko zanimanje. Priprave, ki se morajo za tako slavje izvršiti, so v polnem tiru. Kakor čujemo, nas poseti v obilnem številu tudi »Ljubljanska sokolska župa«, ki priredi v prijazno Šiško zlet, kateri bo gotovo pripomogel našemu neumorno delujočemu društvu, da se slavje izvrši čim impozantneje. Društveni prapor dobi na dan tudi okrasek v podobi krasno izdelanega traka, ki ga je darovalo »Sokolu« narodno ženstvo naše občine. Javna telovadba in veselica utegneta biti najlepši in največji, kar se jih spominjamo v Šiški, zatorej pričakujemo iz vseh krajev naše domovine obilo udeležbe. Na zdar!

Iz Trbovelj. II. zlet celjske sokolske župe in razvitje prapora trboveljskega Sokola dne 4. avgusta obetata biti prav sijajna. Gotovo bo to ena največjih prireditev, kar jih je videla naša dolina. Dozdaj je prijavilo udeležbo nad 200 Sokolov v kroju. Ob tričetrt na 9. uro dopoldne bo sprejem na kolodvoru. V soboto zvečer bo serenada kumici gdč. Anici Kramarjevi. Brez dvoma bo na slavnosti v nedeljo zastopana cela dolina od Zidanega mosta do Zagorja, pa tudi od drugod iz Posavja, dalje iz ostale Spodnje Štajerske in tudi iz Kranjske je pričakovati mnogobrojno število gostov.

Posredovalnica »Društva slov. trg. potnikov v Ljubljani išče štiri spretne trgovske potnike in sicer, tri manufakturne in enega čevljarske stroke, soline in uvedene, za Planinske dežele in Primorsko. Interesentje naj se blagovolijo obrniti s povratno znamko za odgovor na imenovano društvo, nakar se jim naslovi naznanijo. — Odbor.

Proces proti atentatorju komisarja Cuvaja.

Včeraj se je začela pred zagrebškim sodiščem obravnava proti visokošolcu Luki Jukiću in njegovim soobtožencem, ki so obdolženi poskušenega atentata na kraljevskega komisarja Cuvaja, oziroma soudeležbe in podpiranja atentatorja. Za obravnavo traja veliko zanimanje, vendar je sodišče pripustilo k nji samo časnikarske poročevalce in le osemnajst drugih oseb.

Senatu predseduje predsednik zagrebškega sodišča Wendler, obtožbo pa zastopa prvi državni pravdnik dr. Marković.

Obtožence branijo dr. Horvat, dr. Prebeg, dr. Dušan Popović, dr. Srgjem Budisavljević, dr. Katišič in dr. Thaler.

Obtoženca sta pripeljala v dvorano dva orožnika, za njim so pa pripeljali druge obtožence. Ko je predsednik otvoril obravnavo je planil Jukić pokonci in zahteval, da naj se poišče komisarja Cuvaja, največjega zločinca na Hrvaškem. Zagovornik je stavil predlog, da obtoženca Jukića preiščejo psihijatri, ki naj konstatirajo, da je duševno bolan in skrajno razdražljivih živcev. Sodišče se je o tem predlogu posvetovalo in sklenilo za enkrat ta predlog odkloniti, poklicalo pa je k razpravi dva zdravnika izvedenca, ki naj konstatirata tekom sodne obravnave iz svojega opazovanja duševno razpoloženje obtoženca, da bo sodišče moglo temeljem njih izpovedi končno sklepati o stavljenem predlogu.

Jukić vprašan za generalija ni odgovarjal, zato so se ista prečitala iz aktov. Protestiral je, da se ga je postavilo pred senat, ki je le nekako inkvizicijsko sodišče! On spada pred porotno sodišče.

Nato se je začela čitati obtožnica, katere čitanje je Jukić z glasnimi protesti na več mestih prekinil.

Po prečitani obtožnici je predsednik prekinil obravnavo, ki se bo nadaljevala danes ob osmi in sicer bo trajala vsak dan do druge ure popoldne. Po proračunu bo trajala obravnava tri dni. Priče bodo zaslišane šele v sredo.

Ob železni cesti od Krke do Kolpe.

Ob železni cesti od Krke do Kolpe.

(Konec.)

Krajeva slika se menja. Proga prereže polja in manjše gozdove, razgled je omejen, le semtertja zapazi oko kako bolj oddaljeno točko iz kraljevine Hrvaške. Po poljih je večji del sama rudeča zemlja, svet je vijugast, čisto kraškega značaja. Sem dobil po cele kilometre, koder proga še ni prav nič, ali le deloma pretrgana. Tudi tu se pozna Lončaričeva špekulacija. Blizo obljudenih krajev in cest je že vse v delu, a če kreneš malo vstran, zagledaš večinoma še nepretrgane parcele; posebno v gozdih. Tudi tam, kjer je proga za silo pretrgana, je le malo delavcev.

Proga prereže cesto pri 35 in 36 klm. Obrača se vedno bolj proti severovzhodu pri vasi Vranovic pa celo proti severu, se približujoč levemu bregu Lahinje, ki pride z Dubličanko spojena, od Črnomlja doli. Za vasjo Vranovic (36.9 klm) se proga privije k cesti na Gradac, reže polja, svet se zopet bolj odpira razgledu.

Še 2 klm in smo na **tretji postaji Gradac-Krupa.** Streljaj nižje je svojčas radi svojih železo-livaren znameniti Gradac na Lahinji, oziroma ob Krupi. Ako pogledamo levo nazaj proti semiškemu vrhu, zapazimo tam zopet predor iz katerega smo v približno 16 klm dolgem loku izšli. Če bi proga šla v ravni črti iz hriba do Gradaca, bi si prihranila skoro ravno polovico pota. Kolodvor Gradac stoji na 38.5 klm, tedaj imamo do zadnje postaje Metlika še 10 kilometrov.

Od Gradaca se proga drži po polju tesno ob levem bregu Lahinje, ki dela tod romantične tesni. Med Kloštrom in Dolenci pod cerkvico sv. Marjete se proga polagoma obrača zopet od severozapadne smeri proti vzhodu. Pod cerkvico priteka Lahinji nasproti jasno zelena Krupa, ki izvira par streljajev od bližnjega gradu istega imena (sedaj last g. Julija Mazelleta), izpod velike skale kot jezero na dan in ki po kratki poti romantičnih tesni ravno pod omenjeno cerkvico prehaja v temnejo Lahinjo. Proga si je izvolila izliv Krupe za prehod po slikovitem mostu, ki spričo krajevne romantike zelo nalikuje železniškemu prehodu čez Vintgar. Prehod čez Krupo se vrši ob 39 klm.

Onostran Krupe nas objamejo gozdnati kraji, podobni onim čez Ruprč Vrh onostran Gorjancev. Proga jo reže vedno bolj proti vzhodu in jugovzhodu, le semtertja se spuščajoč na mala polja obrobljena z malim gozdovjem. Ta del proge je pust, malo obljuden. Pred Primostkom, kjer se Lahinja izliva v Kolpo, se proga obrne levo čez gozd in mala polja mimo Dobravice, pod 210 m visoko Drenovico, ki zapira pogled na onostran in nižje ležečo Metliko (166 m). Približuje se vedno bolj levemu bregu Kolpe.

Naenkrat zagledamo pred seboj hrvaško reko Kolpo, ki drvi s svojimi šumnimi valovi med bregovoma naše (levo) in dežele sosednje kraljevine Hrvaške. Kratko pred Križevsko vasjo proga zapusti gozdna tla in se smelo spusti prav na skalnati rob levega brega Kolpe. Potnik, ki se je od Krupe dalje morda dolgočasil ob pogledu na jednoličnost gozdnate pustinje, bo moral tu sem dospevši zopet presenečeno radostno vzklikniti: oj kako krasno! V žive skale obrežja pod katerim šumi temnozelena Kolpa si je proga morala zarezati svojo drzno pot visoko gori nad valovi Kolpe. Tu si bo Lončarič postavil drugi spomenik. Prvi, kakor smo že videli, je veličasten viadukt pri Otavcu, in ta drugi je prehod proge čez skalnati rob nad Kolpo. Delo je tu zelo nevarno, pa doslej se še ni zgodila niti najmanja nesreča. Dolgo časa zastrti razgled se tu zopet odpre, zlasti na južni in vzhodni del Hrvaške. Takoj na drugem bregu Kolpe nas pozdravljajo naši brati Hrvati.

Komaj se bo vlak previl preko tega drznega skalnatega roba, že jo zopet krene v novo smer proti Metliki in se nad gostilno »pri Mlinarju« (Lovšin) poda zopet na mehko zemljo čez polje prav blizo nad Križevsko vasjo. Koncem te vasi prereže cesto, ki pelje od Broda (Hrvaško) čez most nad Kolpo v Metliko (cesta na Karlovec). Še par streljajev in smo na koncu proge (48.1 klm), na **zadnji belokranjski postaji: Metlika.** Kolodvor je od Metlike oddaljen komaj 10 minut, leži sredi med zadnjimi polji Križevske vasi ter takozvanim metliškim logom, pod katerim se vije široka Kolpa. Ta postaja postane zanimiva še le ko se belokranjska proga zveže z dalmatinsko železnico, oz. nadaljevalno progo preko Karlovca itd.

Tako smo prešli celo bodočo železno cesto, ki pričenja ob levem bregu dolenjske reke Krke pri dolenjski metropoli, ki prodre Gorjance kot mejo med Dolenjci in Belokranjci, ki nam v dolgem zato pa slikovitem loku odpre ono- ali tostran Gorjancev novi marsikomu še nepoznan svet, ki nas Slovence pripelje od bregov Drave, Save, Krke na nizke brežine Kolpe, od koder nas kmalu ponese še dalje čez Kolpo tja daleč doli med naše brate ob našem južnem Primorju

To pot sem si okrajšal hojo iz Novega mesta do Prelog vsled prijaznosti svojega ljubljanskega prijatelja g. V....ca, ki me je povabil na svoj voz. Za to pa sem si pot iz Prelog v Belo Krajino podaljšal z že omenjenim stranskim skokom čez Ašelic in Gače v kočevskem delu Dolenjske. Pa sem imel tudi hoje ob progi po Belo Krajini več kot dovolj; kdor ne veruje, naj jo poskusi

Doslej sem se omejil pretežno le na opis proge same. V naslednjem izvajanju se dotaknem žalostnih razmer izkoriščevanja delavstva, ki je zaposleno pri zgradbi te železnice. Te razmere so pravcat unikum v zgodovini zgradb avstrijskih železnic.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

TRIFKOVIĆ NA DUNAJU.

Dunaj, 29. julija. Danes je semkaj dospel srbski ministrski predsednik dr. Marko Trifković in ostane tu tri dni, nato se pa odpelje v letovišče Nanheim. Njegovo bivanje na Dunaju nima nikakega političkega namena in cilja, kar je razvidno že iz tega, da srbski poslanik Sirnić ni na Dunaju.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Dunaj, 29. julija. V političnih krogih se govori, da je povratek ministra Berchtolda na Dunaj v zvezi z namero sklicati mednarodno konferenco v svrho garancije proste plovbe trgovinskih ladij po Dardanelah. Sploh se smatra mednarodni položaj s skrajnim pesimizmom, ker so poročila iz Turčije od dne do dne kritičnejša.

ALBANSKA VSTAJA.

Skoplje, 29. julija. Albanski vstaši se doslej zasedli mesta: Prištino, Djakovico, Prizren, Giljan in Vuči trn. Vsa ta mesta so zavzeli brez vsakršnega najmanjšega odpora. Vse turške posadke se še vedno nahajajo v teh mestih, ne da bi sploh skušale začeti boj z vstaši. Isa beg Boljetinac je brzojavno pozval poveljnika vojske v Mitrovici, naj mu nemudoma izroči mesto. Poveljnik je odgovoril, da mu mesta ne izroči, če pa bo Boljetinac naskočil mesto, bo dal nanj streljati s topovi. Mutesarif v Peči je odklonil poziv Ise bega Boljetinca, naj mu preda mesto. Na to je odgovoril Boljetinac, da bodo Albanci zažgali mesto.

RAZNO.

Obleke iz papirja. Neka velika tovarna v Londonu se bavi s poizkusi, kakor pripovedujejo angleški listi, napraviti iz papirja obleke. Baje se obetajo v tem oziru zelo ugodni uspehi, ki bodo povzročili preobrat na polju oblačilne umetnosti. Znano je, da rabimo mesto blaga papir že za razne stvari. V neštetih gostilnah n. pr. dobimo namesto platnenih prtičev papirnate. V mnogih krajih rabijo celo papirnate brisače. Pred nekaj leti so se pojavili na trgu namesto slamnikov celo ženski papirnati klobuki, ki pa so le malo časa životarili, kakor tudi mnogo obrekovani papiranti ovratniki. Najvažnejši vzrok, da se zna udomačiti papirnata obleka, je ta, da postaja na Angleškem pranje umazanega perila vedno dražje, tako, da bi bilo veliko cenejše papirnato spodnje perilo, ki bi se po enkratni rabi vrglo proč, kot pa platneno perilo. Srajca bi veljala n. pr. 60 vin., žepni robec nič več kot 1 vinar, zlasti pa bi se v poletju mnogo prihranilo pri obleki otrok.

* **Triletni morilec.** V Szolnoku na Ogrskem je neka ženska Ivana Makocsi vzela pred dnevi na rejo 3 meseca starega otroka, kar je vzbudilo ljubosumnost njenega triletnega sinčka. Ko je odšla Makocsijeva z doma je pustila oba otroka brez nadzorstva. Med tem pa je njen 3letni sin ubil dojenca z nekim dletom. Proti neprevidni materi je uvedeno kazensko postopanje.

* **Odvedli in razmesarili dekle.** V Rovinju so udrli doslej še neznani roparji v hišo posestnika Masola pograbili avtomobil in potisnili vanj hčerko Masolavo, 24 let staro. Na zasledovalce so streljali. Drugi dan so našli truplo dekleta izven mesta, grozno razmesarjeno. Dekle so tudi onečastili. Zločin je bil storjen iz maščevanja.

* **Kako so živeli ljudje včasih in sedaj?** Že v sredi preteklega stoletja je marsikje veljalo za odlično, obedovati pozno popoldne. Naši pradedi v srednjem veku pa so vstajali poleti ob 4. uri zjutraj, pozimi pa ob 6. uri iz postelje, povžili nekoliko juhe; ko so se oblekli, šli nato k maši in se lotili potem svojega dnevnega posla. Ob 10. uri dopoldne so se pošteno najedli, pravo kosilo pa je bilo ob 4. uri popoldne. Glede razdelitve dnevnega časa so naši pradedi bili precej enaki sedanjim Angležem. Pa tudi mladina je imela v srednjem veku bolj ugodno kot sedaj. Ker se je šolski pouk pričel že ob 6. uri zjutraj, je morala zgodaj vstajati. Ob 9. uri je bil dopoldanski pouk pri kraju, nakar je bil odmor do 12. ure in potem zopet pouk do 3. ure popoldne. Tak red je bil v mestih pri bogatih in ubožnih. Ob 7. uri zvečer in najpozneje ob 8. uri so hodili pozimi spat. Da so bili ob 9. uri zvečer v najlepšem poletnem času že vsi v posteljah in da je vladal ob tem času po ulicah najlepši nočni mir, pričajo vse zanesljive stare kronike. Zanimivo je, kako se je pozneje premikal čas za obede. V 17. stoletju so jedli ob 11. in 5. uri, v 18. stoletju ob 12. in 6. uri in tako je polagoma postal prvi obed kot glavni. V velikih mestih so že davno naredili iz noči dan. Pozno vstajajo in o polnoči hodijo spat vsled česar se ura glavnega obeda vedno pomika bolj proti večeru. Razen produktivnih slojev obeduje malokatera rodbina opoldne. Na deželi in v malih mestih žive seveda bolj naravno in zaraditega tudi bolj higijenično. V splošnem velja na deželi in v malih mestih opoldanska ura kot najpripravnejša za kosilo, kar so začele sedaj po velikih mestih uvajati tudi nekatere družine, ki si žele dolg popoldne, kar je zlasti poleti za bivanje na prostem in izlete pripravno.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

„DAN“ se prodaja

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor
   Ter. Leban, Corso Verdi 20.
   Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9.
   U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg;
   Rant;
   Šifrer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölfling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobotek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerknici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marinčič.
12. V Št. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbojevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne prenehа in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . .	K 18·—	Četrt leta . . .	K 4·50
Pol leta . . .	K 9·—	En mesec . . .	K 1·50

V upravništvu prejeman na mesec K 1·20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . .	K 20·—	Četrt leta . . .	K 5·—
Pol leta . . .	K 10·—	En mesec . . .	K 1·76

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziramo na naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo „DNEVA“.

Knjigoveznica
A. Feldstein
v Ljubljani
Radeckega cesta 12
se najtopleje priporoča.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. z o. z.

Frančiškanska ulica štev. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Najmodernejše črke in okraski. Tisk v različnih barvah. Najfinejša izvršitev. Solidna in točna postrežba.

— 652 —

— Veliko je to, mislil sem, da vam ugodim s tem!

— Bois Redon se ni nikdar bal umreti!

Po par trenotkih molka je dejal Saitano naravnost:

— Škoda je bilo vrlega kapitana. Zgodilo se je prehitro, nisem mogel več pomagati. Kdo naj sedaj ubije gospodično Champdivers?...

Izabela je skočila pokoncu in togotna beseda ji je sedela na jeziku. Pa premagala se je, vzravnala se in se udarila na prsa:

— Sedaj jo ubijem sama! Strahopetci so bili vsi, ki sem jih pošiljala zoper njo, sedaj pa pojdem sama! Kaj misliš čarodejec, da izpodleti tudi meni?

— Da! je dejal Saitano.

Izabela je planila k njemu in ga pograbila za roko.

— Kaj si dejal? je kriknila besno. Praviš da mi izpodleti?

— Da, madame in ravno raditega sem prišel. Imel sem vam povedati, da čuje nad njo človek, ki je nepremagljiv!

— Človek, ki je nepremagljiv? je ponovila kraljica in oči so ji zažarele. Kdo je to? Pa mari ne misliš na vojvodo Ivana Nevstrašnega?

Ne, madame, se je posmehnil Saitano. Nepremagljivi pride skoro in dobro ga poznate tudi vi, Veličanstvo!

— Hardy de Passavant, je kriknila Izabela in lica so se ji pordečila.

— Hardy de Passavant! On je, da. Nepremagljivi ljubljenec usode! Ko ste mi ga poslednjikrat izročili, sem ga obsodil v najgroz-

— 649 —

Kralj je trenotek pomišljal, nato pa je dejal:

— Bodi! Umreti mora, ker je smrtno razžalil — kraljico. Ni mi pa do tega, da bi trpel.

Saitano je stopil k Bois Redonu. Kapitan pa se je živo obrnil od njega in kriknil:

— Proč od mene, sin satanov! Naprej, krvnik in zadrgni mi zanjko.

— Čujte, je zašepetal Saitano tiho, kraljica me pošilja.

Kapitan se je stresel. Torej vendar še ni vse izgubljeno?

— Kraljica vas hoče rešiti. Izpijte, to tukaj in umrete le navidezno.

Vzel je bil izza pasu drobno stekleničico odmašil jo in jo pomolil kapitanu, ki jo je brez obotavljanja pritisnil na ustnice in izpil.

Saitano je odstopil in krvnik je položil obsojencu vrv okoli vratu. Pomagači so potegnili...

Zapihal je veter in ogromno telo gospoda Bois Redona, kraljičinega kapitana se je zagugalo med nebom in zemljo...

Končano je bilo. Množica se je zganila in se začela vračati po svojih poslih. Kralj se je ozrl na kraljico in njegov pogled je bil poln grožnje. S trdim glasom je zapovedal kapitanu:

— Odpeljite kraljico nazaj v njeno palačo in zastražite vse dohode in izhode. Vaš kapitan, madame je mrtev, torej moramo mi skrbeti za vašo varnost...

Bližnja okolica se je začudena spogledala. Kljub zadnjim besedam, je pomenilo naročilo aretacijo kraljice! Veselo razpoloženje je nav-

Tvrdka Bilina & Kasch nasl.
M. Schubert
Ljubljana, Židovska ul. 5

Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih drugih rokavic, modno blago, parfumerijo, galanterijo, ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov, kakor tudi vse kirurgične potrebščine kilne pasove, **ravnodržalec itd.** po najnižjih cenah. Snaženje vseh vrst rokavic. Moderna predtiskarija. Postrežba točna in solidna. Vnanja naročila se točno izvršujejo. 137

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
naznanja
okasijsko prodajo
poletnih oblek in stamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske ko tekcije z globoko reduciranimi cenami.

Št. 19.501.

Razglas.

Na podlagi § 26, al. a, b, občinskega reda za stolno mesto Ljubljano prepoveduje podpisani mestni magistrat iz ozirov na varnost oseb in prometa izvoz z vsakovrstnimi vozovi, avtomobili, motocikli in kolesi iz Frančiškanske ulice na Dunajsko cesto ter odreja, da se sme v nerazširjenem delu Frančiškanske ulice, t. j. počenši od poslopja „Učiteljske tiskarne do vogala Dunajske ceste vršiti vozni promet z navedenimi vozili le v smeri od Dunajske ceste proti Frančiškanski cerkvi, ne pa nasprotno.

Prestopniki zapadejo zakoniti kazni.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. julija 1912.

Župan:
dr. Ivan Tavčar l. r.

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!
Denarnega prometa koncem leta 1911: 614·5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.
Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po
4 1/4 %
brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.
Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.
Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.
Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj ½% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične
domače hranilnike.
Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
CESARK, Selenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOSIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUSNIK, Rimska cesta.
USENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTEIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.
WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUSAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
STRAVS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja . . .	12·55	3·16	4·48	5·55	9·56	12·[illegible]	5·21	8·—	5·31
Trsta	12·02	4·09	9·[illegible]	11·21	2·51	6·1	9·1	11·15	
Trbiža	7·28	9·51	11·14	4·20	7·06	8·1	11·—		
Kamnika . . .	6·4[illegible]	11·00	2·41	6·1	10·38				
Rudolfovega .	8·[illegible]	3·00	9·13						
Kočevja . . .	8·[illegible]	3·00	9·13						
Vrhnike . . .	6·59	10·36	7·22						

* Brzovlak. ** Vozi ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju . . .	12·—	12·18	4·39	7·31	11·20	3·	6·—	9·—	10·—
Trstu	1·—	3·22	5·13	6·03	10·[illegible]	1·	5·41	8·—	
Trbižu	5·4[illegible]	6·52	9·06	11·[illegible]	3·[illegible]	6·[illegible]	10·[illegible]		
Kamniku . . .	7·[illegible]	11·50	3·13	7·15	11·08				
Rudolfovem . .	7·[illegible]	1·31	7·44						
Kočevju . . .	7.[illegible]	1·31	7·44						
Vrhniki . . .	7·[illegible]	1·1[illegible]	8·—						

[illegible] ali in [illegible] 10·[illegible], manj oziroma 1. uh[illegible].

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

dalo navzoče. Kraljici so se klanjali in se ji prilizovali, ker so morali, v srcih pa so jo sovražili. Le malo ji je bilo resnično udanih. Kraljevo povelje so vsi smatrali za začetek nove dobe in si veselo šepetali: kralj je ozdravel, kralj ukazuje, kralj je zopet kralj!...

Kraljica se je vračala, spremljana, bolje stražena od vojakov z zaničljivim nasmeškom na ustnicah. Šla je ponosno in zavestno in njene mačje oči so metale bliske okoli sebe. Pa v tem trenotku se ni nihče zmenil za njo. Vsi so se gnetli le okoli kralja in se veselili njegovega domnevnega zdravja. Začeli so vstajati klici, vse vprek je kričala množica:

— Živijo kralj! kralj je ozdravljen! Hura!

Kralju so ovacije in odkritosrčni klici dobro deli, smejal se je in odgovarjal na vse strani. Navdušenje množice je naraščalo od hipa do hipa; ko so dospeli do njegove palače, je vse odmevalo v enem samem kriku:

— Kralj je ozdravljen, kralja imamo!..

Med tem je ostal gospod Bois Redon sam in se zibal z vetrom pred mračnim hidelonskim stolpom. Visel je komaj par pedi nad zemljo, v obraz je bil modrikaste barve in kazal je jezik. Visoko nad stolpom je krožila jata krokarjev in se pripravljala, da se spusti na obešenca...

V tem sta stopila iz stolpa dva človeka: ječar in Saitano. Previdno sta se ozrla in pristopila k vislicam. Saitano je splezal po lestvi, ječar pa je oklenil kapitana okoli nog. Čarodejec je prerezal vrv in truplo je padlo ječarju v naročje, ki je takoj stekel nazaj v stolp in za njim Saitano. Položila sta mrtveca na ječarje-

vo posteli in Saitano je hitel odvezovat vozel. Nato je vlil obešencu neko tekočino v usta in čakal. Bois Redon je visel skupaj dobre četrt ure, pa sedaj mu ni bilo niti najmanj poznati, da je bil obešen kakor hitro je bila odstranjena zanika, je obraz splahnil in modre lise so izginile; tudi jezik se je sam od sebe skril za zobe. Po preteku desetih minut je Saitano zapustil sobo in jo zaklenil.

— Torej ne boš poskušal priti v sobo? je vprašal ječarja in mu molil obenem perišče zlata.

— Samo en ključ je in tega imate vi; mrtvec me ne briga, odstopil sem vam sobo, ki ste mi jo plačali. Danes nimam tamkaj iskati!

Saitano se je tesno zavil v plašč in je zapustil stolp. Krenil je naravnost proti kraljičini palači. Zapazivši pri vhodu močno stražo lokostrelcev se je rigajoče zasmejal. Straže so mu dovolile vstop. Zdelo se je, da ga kraljica pričakuje, zakaj služabnik ga je čakal na hodniku in ga peljal v kabinet, kjer je ležala na svojih kožah Izabela in mislila.

Čarodejec je vstopil in kraljica je odslovila tri dvorjanice, ki so si dale opravila z nohtovi njenih nog. Ta brezbrižnost mu ni ušla in občudoval je silno srčnost te ženske, ki se je še pred hipom nahajala v smrtni nevarnosti.

— Kaj ste dali piti Redonu? je bilo njeno prvo vprašanje na čarodejca.

— Priprosto pijačo, ki preprečuje grozo smrti. Umrl je brez bojazni...

— Ničesar drugega, je malomarno zamahnila Izabela.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politiški dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 1·70.
„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna
priporoča v nakup vsemu učiteljstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam
po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:
Beli rojaki.
Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več
Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.